

ASSIGNATURA: Anatomia Bucodental

DEPARTAMENT: Patologia i Terapèutica Experimental

PROFESSORAT: Dr. Ignasi Serra Renom, Dra. M. Cristina Manzanares Céspedes, Patrícia Carvalho Lobato i Ivan Valdivia Gandur

CRÈDITS: 7,5

TIPUS: troncal obligatòria

CICLE: primer

CURS: primer

SEMESTRE: segon

HORARI: matins

OBJECTIUS GENERALS

Els coneixements d'anatomia bucodental que ha d'adquirir l'alumnat d'Odontologia han de servir-li per interpretar la geografia del cap i del coll, i també la morfologia i el funcionalment de l'aparell estomatognàtic. Aquesta és la base sobre la qual l'anàlisi i la comprensió dels problemes de salut dental són òptimes.

A aquest efecte, la docència de l'assignatura **Anatomia Bucodental** s'ha organitzat de la manera següent:

- **Classes teòriques:** les lliçons teòriques de l'assignatura s'impartiran dimarts, de 8 a 10 h, i dijous, de 8 a 9 h, del 6/2/2006 al 31/5/2006.
- **Pràctiques:** es faran de 12 a 18 h, segons la distribució de grups i dies que s'indiquen en la guia de l'estudiant de l'assignatura (programa pràctic de morfologia dentària). L'assistència a les pràctiques és obligatòria.
- **Seminaris:** d'11.30 a 18 h. L'assistència als seminaris és obligatòria.
- **Consultes:** els dies de visita del Dr. Ignasi Serra seran els dimarts, de 10.30 a 11.30 h; els del professorat adjunt, dimecres, de 10.30 a 11.30 h. Les consultes es faran al despatx 5304, a la cinquena planta del pavelló principal del campus de Bellvitge.

PROGRAMA TEÒRIC

I. Embriologia craniofacial

- Lliçó 1. El condrocrani. El desmocrani.
- Lliçó 2. Derivats dels arcs branquials: el primer arc branquial.
- Lliçó 3. Derivats dels arcs branquials.
- Lliçó 4. Creixement i desenvolupament del crani en conjunt.

II. Anatomia de cap i de coll

- Lliçó 5. Articulació temporomandibular (I). Superfícies articulars. Menisc articular.
- Lliçó 6. Articulació temporomandibular (II). Sistema lligamentós. Sinovials. Dinàmica. Relacions.
- Lliçó 7. Músculs de la masticació: masseter, temporal, pterigoïdal extern i pterigoïdal intern.
- Lliçó 8. Anatomia de la cavitat bucal. Llavis i galtes.
- Lliçó 9. Músculs facials. Generalitats, classificació i anatomia descriptiva.
- Lliçó 10. Volta i vel del paladar.
- Lliçó 11. Sòl de la boca.
- Lliçó 12. Llengua. Generalitats.
- Lliçó 13. Músculs de la llengua: intrínsecs i extrínsecs.
- Lliçó 14. Músculs suprahioïdals: estilohioïdal, digàstric, geniohioïdal.
- Lliçó 15. Fosses nasals i sins paranasals. I parell cranial. Faringe I. Paret.
- Lliçó 16. Faringe II. Càvum.
- Lliçó 17. Laringe I. Paret.
- Lliçó 18. Laringe II. Càvum.
- Lliçó 19. Músculs infrahioïdals: omohioïdal, esternoclidohioïdal, esternotiroïdal, tirohioïdal. Rombe de la traqueotomia.

- Lliçó 20. Deglució.
- Lliçó 21. Músculs de la regió lateral del coll. Pla profund: músculs escalens.
- Lliçó 22. Músculs de la regió lateral del coll. Pla superficial: esternocleidomastoïdal i cutani del coll. XI parell cranial: nervi espinal.
- Lliçó 23. Aponeurosi del coll: cervical superficial, cervical mitjana o pretraqueal i cervical profunda o prevertebral. Beines viscerals i vasculars. Compartiments interaponeuròtics del coll. Anatomia topogràfica del coll.
- Lliçó 24. Glàndules salivals I. Paròtide.
- Lliçó 25. Glàndules salivals II. Submaxil·lar i sublingual.
- Lliçó 26. Vascularització del cap i del coll I. Artèria caròtide primitiva. Trígon carotidi.
- Lliçó 27. Vascularització del cap i del coll II. Artèria caròtide externa i les seves branques.
- Lliçó 28. Vascularització del cap i del coll III. Sistema de la vena cava superior. Sistema de les venes jugulars: venes jugulars interna, externa i anterior.
- Lliçó 29. Sistema limfàtic del cap. Generalitats i classificació.
- Lliçó 30. Sistema limfàtic del coll.

III. Parells cranials

- Lliçó 31. Parells cranials. Generalitats. Classificació.
- Lliçó 32. Músculs oculomotors.
- Lliçó 33. III, IV i VI parells cranials: motor ocular comú (MOC), nervi patètic i motor ocular extern (MOE).
- Lliçó 34. V parell: nervi trigemin.
- Lliçó 35. V parell: nervi trigemin.
- Lliçó 36. VII parell: nervi facial.
- Lliçó 37. VII parell: nervi facial.
- Lliçó 38. IX parell: nervi glossofaringi.

- Lliçó 39. X parell: nervi vague.
- Lliçó 40. XII parell: nervi hipoglòs.
- Lliçó 41. Sistema neurovegetatiu del coll.

IV. Introducció a l'aparell estomatognàtic

- Lliçó 42. Relacions interdentials I. Interarcades. Punt de contacte.
- Lliçó 43. Relacions interdentials II. Interarcades. Oclusió.
- Lliçó 44. Relacions interdentials III. Interarcades. Articulació.
- Lliçó 45. Consideracions pràctiques.
- Lliçó 46. Vascularització i drenatge del sistema dentari en conjunt.
- Lliçó 47. Innervació del sistema dentari. Vies de connexió nerviosa entre l'orella i el sistema dentari: otàlgies dentals.
- Lliçó 48. Erupció. Reemplaçament de la dentició. Cronologia de la dentició. Creixement de la fàcies.
- Lliçó 49. Efectes de l'envelliment sobre la regió orofacial. Anatomia de les persones desdentades.

PROGRAMA DE SEMINARIS

Morfologia dentària

- I. *El sistema dentari I.* Introducció. Generalitats. Nomenclatura dentària. Grups dentaris. Denticions. Fórmules i registres dentaris. Característiques generals de les dents. Morfologia de la corona i de la superfície d'oclusió. Colls anatòmic i clínic. Morfologia de l'arrel. Morfologia de les cavitats pulpars. Característiques diferencials de les dents permanents.
- II. *Estudi anatòmic de les dents incisives.* Morfologia de la corona. Morfologia de l'arrel. Morfologia de la cavitat pulpar. Morfologia de les dents incisives superiors temporals.
- III. *Estudi anatòmic de les dents canines.* Morfologia de la corona. Morfologia de l'arrel. Morfologia de la cavitat pulpar. Morfologia de les dents canines temporals.
- IV. *Estudi anatòmic de les dents premolars.* Morfologia de la corona. Morfologia de l'arrel. Morfologia de la cavitat pulpar. Morfologia de les dents molars superiors temporals.

- V. *Estudi anatòmic de les dents molars*. Morfologia de la corona. Morfologia de l'arrel. Morfologia de la cavitat pulpar.
- VI. *El sistema dentari II*. Dentició temporal.

PROGRAMA DE PRÀCTIQUES

- I. Dibuix de peces dentàries.
- II. Configuració interna I.
- III. Configuració interna II.
- IV. Erupció.
- V. Radiologia.
- VI. Reconeixement dental.
- VII. Dissecció I. Musculatura facial.
- VIII. Dissecció II. Fossa zigomàtica.
- IX. Dissecció III. Coll.

Els seminaris de morfologia dentària es portaran a terme a les aules que s'indicaran convenientment. Les pràctiques de morfologia dentària es faran a l'osteoteca i a l'odontoteca, a la planta inferior de l'aulari. Les pràctiques de dissecció es faran a la sala de dissecció del campus de Bellvitge.

BIBLIOGRAFIA

Textos

- ORTS LLORCA, F.
Anatomía humana
Editorial Científico-Médica, Barcelona, 1985
- WILLIAMS, P. L.; BANNISTER, L. H. (ed.)
Anatomía de Gray
Harcourt Brace, Madrid, 1998
- TESTUT, L; LATARJET, A.
Anatomía humana
Salvat, Barcelona, 1988
- FIGÚN, M. E.; GARINO, R. R.
Anatomía odontológica, funcional y aplicada
El Ateneo, Buenos Aires, 1988
- KRAUS, K. S.; JORDAN, R. E.; Abrams, L.
Anatomía dental y oclusión
Interamericana, Mèxic, 1981

CARLSEN, O.
Morfología dentaria
Doyma, Barcelona, 1986

BRAND, R. W.; ISSELHARD, D. E.
Anatomía de las estructuras orofaciales
Harcourt Brace, Barcelona, 1999

DUBRUL, E.
Anatomía oral
Doyma, Barcelona, 1990

CARPENTER, M. B.
Neuroanatomía. Fundamentos. 4a ed.
Médica Panamericana, Madrid, 1994

Nomenclatura

FENEIS, H.
Nomenclatura anatómica ilustrada
Salvat, Barcelona, 2000

Atles

SOBOTTA, J.; BECHER, H.
Atlas de anatomía humana
Toray/Masson, Barcelona, 2000

GOSLING, J. A. et al.
Anatomía humana: texto y atlas en color
Mosby/Doyma, Madrid, 1994

Totes les obres de referència, i d'altres que també poden ser d'interès, estan disponibles a la biblioteca del campus (www.bib.ub.edu).

AVALUACIÓ

1. L'assistència a les pràctiques és obligatòria.
2. L'avaluació de les pràctiques es farà per mitjà del lliurament de treballs (dibuixar, modelar, serrar, etc.).
3. Tant l'assistència a les pràctiques com el lliurament dels treballs és imprescindible per poder presentar-se a l'examen teòric.
4. L'examen teòric consistirà en un qüestionari de tipus test de noranta preguntes amb cinc opcions de resposta, de les quals solament una és correcta. L'examen avalua el conjunt de l'assignatura (teoria,

pràctiques i seminaris).

DATES D'EXÀMENS

Convocatòria ordinària: juny de 2006
Convocatòria extraordinària: setembre de 2006